

Ryssland, Kina, USA, Indien och det nya kalla kriget

I ”Väst” (Europa och Nordamerika, Australien, Nya Zeeland ...) så är Ryssland isolerat pga kriget i Ukraina, men det ser inte likadant ut i resten av världen. I och för sig är det inte särskilt många öppet uttalat stöd till Ryssland: När man i början av mars 2022 i FN:s generalförsamling röstade om en resolution som fördömde Rysslands angreppskrig, var det bara fem länder som röstade mot (Ryssland självt, Eritrea, Nordkorea, Syrien och Belarus), medan hela 141 länder röstade för.

Men samtidigt avstod 35 länder, bland dem Kina, Indien och Pakistan, liksom flera afrikanska och latinamerikanska länder. Detta betyder att flera stora länder inte är beredda att t ex införa sanktioner mot Ryssland – de har en annan agenda.

Artiklarna nedan handlar om olika aspekter av detta.

Se även:

[Ludovic Lamant: Splittrat Väst har svårt att hitta en lösning på kriget i Ukraina](#)

Martin Fahlgren 22/6 2022

Innehåll

Daily Maverick	1
<i>Så kan USA förlora det nya kalla kriget.....</i>	<i>1</i>
Mediapart.....	2
<i>Indien närmar sig Ryssland ekonomiskt.....</i>	<i>2</i>
<i>Därför har Väst misslyckats med att göra Putin till en paria.....</i>	<i>4</i>

Daily Maverick

Så kan USA förlora det nya kalla kriget

Joseph E Stiglitz¹

Daily Maverick 18/6 202

USA har mycket att gottgöra när man söker omvärldens stöd mot Kina. En lång historia av exploatering av andra länder förbättrar inte utsikterna och heller inte att nationen är djupt inbäddad i rasism.

USA ser ut att ha hamnat i ett nytt kallt krig både med Kina och Ryssland. Och amerikanska ledares försök att framställa det som en drabbning mellan demokrati och auktoritärt styre klarar inte av något närmare prov, särskilt inte i en tid då samma ledare aktivt uppvaktar en systematisk kränkare av mänskliga rättigheter som Saudiarabien. Den sortens hyckleri tyder på att det som står på spel åtminstone delvis är global hegemoni, inte värderingar.

Under två decennier efter Järnridåns fall var USA helt klart nummer ett. Men så följde katastrofalt ogenomtänkta krig i Mellanöstern, finanskrisen 2008, ökade klyftor, epidemin av opioider och andra kriser har kastat tvivel på överlägsenheten hos USA:s ekonomiska modell. Mellan valet av Donald Trump, kuppförsöket vid Kapitolium i Washington, det stora antalet massskjutningar, republikanernas försök att begränsa röstretten och framväxten av konspiratoriska kulturrelater som QAnon har det dessutom tillkommit tillräckligt med belägg för att en del av USA:s politiska och sociala liv blivit djupt patologisk.

USA tänker givetvis inte låta sig detroniseras. Men det är kort och gott oundvikligt att Kina kommer att överträffa USA ekonomiskt, oavsett vad officiella siffror anger. Kinas befolkning är inte bara fyra gånger så stor som USA:s, landets ekonomi har också växt tre gånger snabbare i många år (i själva verket gick man redan 2015 om USA i köpkrafts-paritet).

Även om Kina inte gjort något för att framställa sig som ett strategiskt hot mot USA finns tecknen där att läsa för var och en. I Washington råder konsensus mellan demokrater och republikaner om att Kina *kan* bli ett strategiskt hot och att USA för att minska risken åtminstone måste sluta hjälpa Kinas ekonomi att växa. Enligt den uppfattningen måste USA agera preventivt också om det skulle innebära att bryta med de regler för Världshandelsorganisationen WTO som USA självt gjort så mycket för att konstruera och befrämja.

Denna front i det nya kalla kriget öppnades långt innan Ryssland invaderade Ukraina. Och höga företrädare för USA har därefter varnat för att kriget inte får leda till att man förlorar uppmärksamheten på vad som är det stora hotet: Kina. Då Rysslands ekonomi är ungefär lika stor som Spaniens kan dess ”gränslösa” partnerskap med Kina knappast bli av någon större ekonomisk betydelse (även om dess villighet att ägna sig åt orosstiftande aktiviteter runt om i världen kan vara till nytta för grannen i söder).

Men ett land ”i krig” behöver en strategi och USA kan inte vinna den nya stormaktsutmaningen på egen hand, man behöver vänner. Dess naturliga allierade är Europa och andra utvecklade demokratier runt om i världen. Men Trump gjorde allt han kunde för att stöta bort de länderna och republikanerna – som fortfarande är helt och hållet i hans makt – har gett prov på rikligt med skäl för att ifrågasätta om USA kan anses vara någon pålitlig partner. USA måste också vinna över hjärtan och sinnen hos miljardtals människor i utvecklingsländerna och de nya marknaderna – inte bara för att ha flertalet på sin sida, utan också för att trygga tillgången till viktiga resurser.

¹ Joseph E Stiglitz, f 1943, var 1993-1997 ekonomisk rådgivare åt USA:s president Bill Clinton. 1997-2000 var han chefsekonom på Världsbanken. 2001 mottog han det s k Nobelpriset i ekonomi, rättare sagt Sveriges riksbanks pris till Alfred Nobels minne.

När man söker omvärldens gunst måste USA gottgöra mycket som skett tidigare. Dess långa historia av exploatering av andra länder är inget som talar till dess fördel och det gör heller inte den djupt inbäddade rasismen, en kraft som Trump skickligt och cyniskt kanaliserar. Nu senast bidrog politiker i USA till en global ”vaccinapartheid”, då rika länder fick alla injektioner som behövdes medan folk i fattigare länder lämnades åt sitt öde. Samtidigt har USA:s motståndare i det nya kalla kriget gjort sina vacciner lätt tillgängliga för andra eller till reducerat pris, samtidigt som man också hjälpt länder att bygga upp en egen tillverkning av vaccin.

Klyftan i trovärdighet blir än större när det gäller klimatförändring, som hårdast drabbar dem i den globala södern som är sämst rustade för att hantera den. Medan de stora nya marknaderna blivit ledande källor i utsläpp av växthusgas idag är USA:s kumulerade utsläpp långt större. Utvecklade länder fortsätter att öka på dem och, än värre, har inte klarat av att uppfylla sina egna magra löften om att hjälpa fattiga länder att hantera den klimatkris som den rika världen orsakat. I stället bidrar USA-bankerna till den hotande skuldcrisen i många länder och uppvisar ofta en fördärlig likgiltighet för det lidande detta orsakar.

Europa och USA excellerar i att ge andra pekpinningar om vad som är moraliskt rätt och ekonomiskt förnuftigt. Men det budskap som oftast skiner igenom – som USA:s och EU:s fortsatta subsidier till jordbruket klagar – är ”följ det jag säger, inte det jag gör”. Framför allt inte efter Trumps år vid makten kan USA göra anspråk på någon högre moral och saknar också trovärdighet att komma med några råd. Nyliberalism och teorin om att fördelarna av den ska sippra ner till de sämst ställda var aldrig något man trodde särskilt mycket på i den globala södern och nu håller de på att vara omoderna överallt.

Samtidigt har Kina excellerat, inte i att komma med pekpinningar utan genom att förse fattiga länder med hård infrastruktur. Ja, de länderna hamnar ofta i en djup skuld, men med tanke på hur västliga banker betar sig i utvecklingsländerna är det knappast något läge för USA och andra att peka finger.

Jag skulle kunna fortsätta, men poängen är uppenbar: om USA tänker ge sig in i ett nytt kallt krig gör man klokt i att förstå vad som krävs för att vinna. Kalla krig vinnas ytterst genom den mjuka makt som består i attraktivitet och övertygelse. För att stå överst måste vi inte bara övertyga övriga världen att inte bara köpa våra varor, utan också det sociala, politiska och ekonomiska system vi försöker sälja.

USA kanske är bäst på att tillverka bombplan och missiler, men här kommer inte det att kunna hjälpa oss. I stället måste vi erbjuda konkret hjälp för länder som är på väg att utvecklas och bygga upp sina marknader, till att börja med genom att upphäva alla regler om Covid-relaterad intellektuell egendom så att de länderna kan producera egna vacciner och behandlingssätt.

Lika viktigt är att Väst åter kan göra vårt ekonomiska, sociala och politiska system till något som världen kan avundas oss. I USA innebär det att först minska vapenvåldet, förbättra miljöreglerna, bekämpa ojämlikhet och rasism och skydda kvinnornas rätt till abort. Tills vi har visat oss värdiga att leda kan vi inte förvänta oss att någon annan ska marschera i takt med oss.

Mediapart

Indien närmar sig Ryssland ekonomiskt

Côme Bastin

Mediapart 18/6 2022

Indien försöker öka handelsutbytet med Ryssland, historiskt sett en allierad på det militära planet. Indien är angeläget om att skydda sig mot inflationen och att Ryssland inte ska drivas i armarna på Kina.

Forum i Sankt Petersburg har avslutats. Denna internationella sammankomst bojkottades dock av västblocket. Däremot var världen i övrigt rikligt representerad. Afrika, ny terräng för ryska ambitioner. Egypten som hedersgäst. Kina som nyligen åter bekräftat sitt stöd till Vladimir Putin när det rör "suveräniteten". Och Indien som representerades av landets hälsovårdsminister.

Sedan kriget i Ukraina inleddes har Indien gått från att köpa en procent av sin olja av Ryssland till 18 procent, vilket kompenserar den minskning EU:s sanktioner åsamkat Ryssland. Men i Sankt Petersburg handlade om att gå vidare till nästa etapp i handelsutbytet mellan Ryssland och Indien.

Enligt Biswajit Dar, specialist på världshandeln vid JNU-universitetet i New Delhi, handlar det för Indiens del om att etablera sig på den ryska marknaden. "Till följd av de västliga sanktionerna har den ryska marknaden drabbats av problem. Men Indien förfogar över en mycket mångsidig tillverkningssektor. Framför allt kan man motverka problemen när det gäller mediciner men också beträffande elektronikutrustning och textilier", säger han.

I gengäld hoppas Indien på att få del av rysk konstgödsel efter en besvärlig säsong för jordbruket.

I månader har Väst försökt få Indien att stödja Ukraina mot Ryssland i FN, men förgäves. Även om indiska diplomater betecknar kriget som "beklagligt" har landet inga planer på att äventyra sin bräckliga ekonomiska återhämtning efter Covid och försämra relationerna med en historisk bundsförvant.

"Sanktionerna bär skulden för den internationella inflationen och drabbar också Indien. Vi importerar 85 procent av våra fossila bränslen. Och det är inte möjligt för oss att betala 120 dollar fatet för olja", säger Kanwal Sibal, f d statssekreterare i utrikesministeriet och därefter ambassadör i Ryssland.

Enligt flera källor rör sig diskussionerna med Moskva om att få ett pris på 70 dollar per fat råolja.

Ny kommersiell rutt

Ökningen av handeln med Ryssland är också ett sätt att smörja en oundgänglig militär partner, säger Biswajit Dar. "De tio senaste åren har 19 kontrakt ingåtts på försvarsområdet mellan Indien och Ryssland med tillverkning på indisk mark och överföring av teknologi, allt i överensstämmelse med regeringen Modis mål om industriell autonomi.

"Ända sedan Sovjettiden har Ryssland varit en allierad till Indien på det nukleära området och för att trygga våra gränser mot Centralasien och Kina", säger P S Raghavan, tidigare ambassadör i Ryssland och därefter nationell säkerhetsrådgivare. "Om Indien ansluter sig till Västs sanktioner kommer vi att driva Ryssland i armarna på Kina. Och det skulle missgynna resten av världen", anser han.

Symbolen för denna strävan att inte låta Ryssland stå utan ekonomiska avsättningsmöjligheter är den nya handelsväg som invigdes den 12 juni där tanken är att man från Sankt Petersburg ska nå Mumbai på två veckor. Två ryska containerfartyg på 40 ton har nyligen lämnat hamnen i Astrachan vid Kaspiska havet. Lasten kommer sedan att gå landvägen till den iranska hamnstaden Bandar Abbas för att slutligen nå Mumbai.

"Indien, Ryssland, Iran och andra länder har länge diskuterat en nord-sydlig korridor för att kunna expediera ryska varor till Indien. Kriget i Ukraina har helt klart påskyndat projektet. Iran är också drabbat av sanktioner och nu är Ryssland också det", säger Nandan Unnikrishnan, specialist på relationerna i det post-sovjetiska området vid Observer Research Foundation.

Infrastrukturen vad gäller vägar i denna korridor är ännu inte färdig, "men köpmännen har

inte haft något val”, säger P S Raghavan: ”I själva verket är ett stort antal sektorer i Ryssland inte utsatta för sanktionerna, som vet. Men problemet är att EU stängt sitt maritima territorium för ryska lastfartyg.” Han tillägger också att ”ingen sanktion någonsin varit effektiv i det långa loppet”.

Handelsutbytet mellan Indien och Ryssland hämmas emellertid av något annat: de ryska bankerna har uteslutits ur det internationella betalningssystemet Swift. Betalning i dollar eller euro har blivit omöjligt. I flera veckor har New Delhi och Moskva därför diskuterat en lösning som skulle göra betalningar möjliga i rupier och rubel.

En ekonomisk överenskommelse som gynnar Europa

Enligt Kanwal Sibal riskerar den mekanismen att förvärra det handelsunderskott som Indien redan har gentemot Ryssland. ”Redan under Sovjetepoken försökte vi och rubelns stora fluktuationer ställde till med problem”, säger han. Ekonomen Biswajit Dar är mer optimistisk: ”Till en början kommer Ryssland att få mer rupier, men det kan man använda sig av genom att i gengäld investera i Indien.”

”Bakom en fasad av indignation förstår EU och USA vår hållning”, tror P S Raghavan: ”Om vi slutar köpa rysk olja kommer Gulfstaterna att höja priset.” Diplomaten tillägger att ”nord-syd korridoren kommer också att vara till gagn för Centralasien och Afghanistan som har enorma behov av den. Det ligger också i Europas intresse att vara för denna rutt”.

Vid ett besök i Bratislava för två veckor sedan sade Indiens utrikesminister Subrahmanayam Jaishankar att EU måste ”överge inställningen att världen i övrigt har samma problem som de själva”. Enligt Kanwal Sibal handlar det inte om att vara multi-allierad: ”Vi har gjort en pragmatisk kalkyl av vad vi skulle tjäna på att sluta upp bakom USA och att behålla våra relationer med Ryssland. Det är fel att säga att Indien tjänar på den här krisen, men vi försöker anpassa oss.”

Det höjs inte många politiska röster i Indien mot närmandet till Ryssland inom handeln och den relativa diplomatiska tystnaden. Bara en deputerad från kongresspartiet, Shashi Tharoor har varnat för riskerna på lång sikt med ”att dansa på slak lina” mellan de båda blocken.

Därför har Väst misslyckats med att göra Putin till en paria

François Bougon

Mediapart 18/6 2022

En stor del av jordens länder vägrar att låta sig enrolleras i kampen mot Vladimir Putin. Bakom ligger försiktighet, insikt om de egna intressena och motvilja mot Väst. Man har tagit avstånd från invasionen av Ukraina, men inte anslutit sig till sanktionerna. Kampen mot diktatorn i Moskva är långt ifrån vad man sätter i främsta rummet.

Den osäkerhet som råder i tiden gör att historiska analogier tenderar att få lättvindig spridning. Beroende på ens geografiska bakgrund eller vilken generation man tillhör använder sig olika kommentatorer av en hel uppsättning av historiska händelser för att bättre försöka begripa det obekanta, som är så karakteristiskt för nya kriser.

Det krig i Ukraina, som startade med den ryska invasionen den 24 februari, utgör inget undantag från denna regel. Tilläggas bör att huvudrollsinnehavarna själva bidragit till att föra oss tillbaka till andra världskriget. Angriparen Vladimir Putin har motiverat beslutet att inleda sin ”speciella operation” med att det var nödvändigt att ta kamp mot nazisterna vid makten i Ukraina och inte göra om misstagen från tiden före andra världskriget. Den angripne, Volodymyr Zelenskyj, har jämfört den ryske härskaren med Adolf Hitler. Zelenskyjs anföranden har i sin tur jämförts med Winston Churchill och är för övrigt späckade av historiska analogier.

I Väst har det också gjorts anspelningar på det Münchenavtal som undertecknades med Hitler

för att förhindra kriget, och som senare blivit likvärdigt med kapitulation, och med de tyska offensiverna mot Tjeckoslovakien och Polen 1939.

På sajten *Political Violence at a Glance* tar Eric Monsuner upp alla dessa analogier, som ger intryck av att vi samtidigt befinner oss i två olika epoker, som i en roman av Philip K Dick. Analytikerna understryker att det inte alls bara handlar om retorik, utan att det också kan ”förändra folks uppfattning om samtiden och påverka deras framtida agerande”.

”Medan Ukrainas armé gjort motstånd och de historiska analogierna sakta men säkert invaderat den allmänna diskursen har Västs reaktion över en natt gått från eftergivenhet till det totala ekonomiska kriget”, tillägger han.

Medan konflikten fortsätter tenderar analogierna att dunsta bort och lämna plats åt nuet i dess rena form, som i sin tur kommer att ge upphov till andra historiska analogier.

När det börjar bli tal om att förbereda sig på en hypotetisk fred och eventuella förhandlingar börjar en annan referens göra sig allt mer märkbar. Det handlar om kalla kriget då två läger stod mot varandra: sovjetblocket under ledning av Moskva och västblocket lett av Washington, som framställde sig som ”den fria världen”.

En duell där man försökte rubba den alliansfria rörelsen, där man kunde hitta Maos Kina, Titos Jugoslavien och ett stort antal länder i Afrika. Järnridån var symbolen för denna uppdelning av världen i två block, Västeuropa mot Östeuropa.

Samma dag som hans land blev invaderat nämnde Volodymyr Zelenskyj frågan: ”Det vi hör idag är inte bara ljudet av missiler, strider och dånet av flygplan. Det är bullret från en ny järnridå, som fallit ner och stänger ute Ryssland från den civiliserade världen.”

En västlig version

Som två analytiker, Kelly A Greco och Marie Jourdain, påpekar på sajten *World Politics Review* (WPR) ”har denna version varit mycket effektiv i mobiliseringen av USA, EU och andra demokratier som delar samma idéer genom att stödja sig på minnena av ideologiska sammandrabbningar och krig under 1900-talet. Den appellerar till liberala värden djupt förankrade i USA och Europa och har i Väst ingjutit enhet och ett större perspektiv”.

Men, påpekar de, ”på andra håll i världen har det fallit platt till marken”. Väst kan inte förhäva sig med någon påstådd moralisk överlägsenhet i konflikten med Vladimir Putin och framställa den som demokrati mot autokrati. Den uppfattningen är ”rena myten”, framhåller Kelly A Greco och Marie Jourdain.

Den hållning Indien, Sydafrika, Brasilien, Mexiko och Indonesien intagit är en illustration till detta. Ett stort antal regeringar har inte bara lagt ned sin röst vid tre omröstningar i FN om att fördöma den ryska aggressionen, utan att heller inte stödja sanktionerna mot Moskva. Påven Franciscus har sagt att ”vi måste avstå från alla sedvanliga scheman om lilla Rödluvan och vargen, de är dåliga”, samtidigt som han värjer sig mot anklagelser om att stå på Vladimir Putins sida: ”Jag tycker bara inte om att en komplex situation ska reduceras till en konflikt mellan gott och ont, utan någon som helst tanke på orsakerna och olika intressen, som är ytterst komplexa.”

”Dubbla måttstockar”

Att många länder i världen valt denna avvaktan och ambivalens går åter att förklara med en viss förbittring. Väst får nu betala för sina tidigare interventioner – Irak, Libyen och Afghanistan. Utvecklingsländerna misstänker Väst för att tillämpa en politik av ”dubbla måttstockar”, när västliga intressen är inblandade. Följden blir att Västs tal om värderingar blir helt ineffektivt.

I veckan som gått framgick detta klart i samband med att EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen besökte Israel för att förhandla om samarbete på energiområdet. ”Å ena

sidan försöker EU minska sitt energiberoende av Ryssland på grund av invasionen och ockupationen av Ukraina. I stället ersätter man det med ett ökat beroende av en annan brutal ockupationsmakt – Israel – som bedriver en apartheidpolitik mot palestinierna”, sade Inès Abdel Razek, chef för Palestina Institute for Public Diplomacy.

För att inte förlora poäng i debatten mot Moskva borde Väst respektera internationell rätt, suveränitet och territoriell integritet och givetvis dessutom svara mot det som bekymrar utvecklingsländerna – i synnerhet i Afrika – som fallit offer för höjda energipriser och den livsmedelskris som kriget lett till.

Nyligen var Senegals president Macky Sall, som också är ordförande i Afrikanska unionen, först i Ryssland och därefter i Frankrike för att träffa Vladimir Putin och Emmanuel Macron. Den förre skyllde livsmedelsbristen på de västliga sanktionerna, medan den senare framhöll ryssarnas ansvar. ”För oss handlar det verkligen inte om vem som har fel och vem som har rätt. Vi vill bara ha tillgång till spannmål och konstgödsel”, sade Senegals president. Också där är handling viktigare än ord och löften.

Samma dag som Ukraina angreps förklarade USA:s president Joe Biden, samtidigt som han tillkännagav en rad sanktioner, att Vladimir Putin skulle göras till ”en paria på den internationella scenen”. Knappt fyra månader senare planerar Biden att i juli resa till Saudiarabien och träffa arvprinsen Mohammed Ben Salman, som han också en gång lovade att förvandla till paria på grund av mordet på journalisten Jamal Khashoggi 2018. Än en gång betyder egenintressena mer än allt tal om höga värden.